

Szegedi Ítéltábla

Bf.I.571/2021/13.

A Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Szegeden, 2022. február 16. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az emberölés büntette miatt vádlott neve ellen indult büntetőügyben a Szegedi Törvényszék 2021. július 14. napján kihirdetett 9.B.80/2021/27. számú ítéletét *megváltoztatja* a következők szerint:

A vádlott bűncselekményét emberölés büntettének [Btk. 160. § (1) bekezdés, (2) bekezdés d) pont] minősíti.

A szabadságvesztés tartamát 16 (tizenhat) évre súlyosítja.

A 13. tételes szám alatti bankkártyát egyéb érdekelt nevenak (egyéb érdekelt lakcíme) rendelni kiadni.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helyben hagyja azzal, hogy a vádlott román-magyar állampolgár és a 19. tételes szám alatti kés KBR azonosítója: azonosító szám.

A kiszabott szabadságvesztésbe a vádlott által 2021. július 15. napjától 2022. február 16. napjáig letartóztatásban töltött időt is beszámítja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság vádlott neve vádlott bűnösségét a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.) 160. § (1) bekezdése szerinti emberölés büntetében állapította meg. Ezért 10 év fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. Rendelkezett a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról, a bűnjelekről és a bűnügyi költségről.

[2] Az elsőfokú ítélettel szemben ellenérdekű fellebbezéseket jelentettek be:

[3] Az ügyészség a vádlott terhére, a vádtól eltérő tényállás és minősítés miatt, a vádirattal megegyező tényállás és a cselekmény Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés d) pontja szerint minősülő különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés büntetnének minősítése, továbbá a vádlottal szemben életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabása;

[4] a vádlott és védője – egyezően – elsődlegesen a vádlott bűnösségének az elsőfokú ítélet szerinti megállapítása miatt, eltérő tényállás és eltérő jogi minősítés [a Btk. 160. § (4) bekezdése szerinti gondatlanságból elkövetett emberölés vétségének] megállapítása, másodlagosan a kiszabott büntetésnek – az eltérő minősítésre tekintettel – történő jelentős enyhítése, és eltérő végrehajtási fokozat megállapítása, harmadlagosan a kiszabott büntetés – az eltérő minősítés megállapítására irányuló fellebbezéstől független – enyhítése érdekében.

[5] A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség Bf.67/2021/21. számú átiratában – és az ügyész a fellebbezési nyilvános ülésen előadott perbeszédében – a vádlott terhére bejelentett fellebbezést fenntartotta. A Csongrád-Csanád Megyei Főügyészség 2.B.3/2020/107. szám alatti fellebbezésének indokolását annyiban módosította, hogy mellőzte az elsőfokú ítélet [25] bekezdésének mellőzésére vonatkozó indokolást.

[6] Az ügyészség álláspontja szerint az elsőfokú ítélet tényállása a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (Be.) 592. § (2) bekezdés a) és d) pontja alapján részben megalapozatlan, mert az hiányos, illetőleg az elsőfokú bíróság az általa megállapított tényekből további tényekre nem vont következtetést. Ezért indítványozta az elsőfokú ítélet tényállásának kiegészítését és helyesbítését a [17], [18] és [21] bekezdések esetében, továbbá a [25] bekezdésből annak mellőzését, mely szerint az nem volt kétséget kizáróan bizonyítható, hogy vádlott neve vádlott a tűz meggyújtásakor észlelte, tudta azt, hogy a sértett még életben van, nem halt meg.

[7] Az ügyészség szerint a helyesbítésekkel és a kiegészítésekkel, továbbá az eltérő tényállás megállapításával a tényállás megalapozottá és a másodfokú eljárásban is irányadóvá válik.

[8] Az ügyészség abban egyetértett a védővel, hogy a két mozzanatú ölési cselekmény kezdetén a vádlott jogos védelmi helyzetben volt. A védővel ellentétben azonban

az ügyészszég szerint ez a jogos védelmi helyzet abban a pillanatban megszűnt, amikor a vádlott a kést elvette a sértettől, és a neki hátat fordító sértettet megszúrta. Nem merült fel adat sem a szituációs jogos védelmi helyzetre, sem arra, hogy a vádlottnak a sértett további támadásától kellett tartania.

[9] Az ügyészszég rámutatott arra is, hogy az elsőfokú bíróság lényegében azt is vizsgálta, hogy a jogos védelmi helyzet időbeli túllépésére tekintettel a vádlott cselekménye erős felindulásban elkövetett emberölés büntettének minősül-e. Helyesen döntött a törvényszék, amikor azt állapította meg, hogy a vádlottnál nem áll fenn olyan tudatbeszűkült állapot, ami a privilegizált alakzat megállapítását megalapozná, amit egyébként cáfolt az is, hogy a cselekmény elkövetése után a vádlott céltudatos magatartást tanúsított.

[10] Ezért az alkalmazott eszközre, a bántalmazott testtájékra is figyelemmel helyesen minősítette a vádlott cselekményét emberölés büntettének.

[11] Ugyanakkor a két mozzanatú ölési cselekmény második szakaszára vonatkozóan a megállapított tényekből az elsőfokú bíróság helytelen következtetést vont le. A vádlott volt ugyanis az, aki elindította a halálos eredményhez vezető okfolyamatot. A szakértői vélemények alapján a sértett a szűrást követően 15-30 percig még élt, ekkor az önmentési képessége és a tudata is megvolt. A vádlott a sértett mobiltelefonját magához vette, hogy a sértett ne tudjon segítséget kérni. Nem győződött meg arról, hogy a sértett a tűz meggyűjtásakor már meghalt-e. Ebből az a következtetés vonható le, hogy a vádlott tudata kiterjedt arra, hogy a tűzgyűjtás miatt a sértett akár meg is halhat, de eziránt közömbös maradt. Így cselekménye különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés büntettének minősül.

[12] Az ügyészszég a súlyosabb minősítésre és a súlyosító körülményekre tekintettel a vádlottal szemben életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabását indítványozta azzal, hogy az enyhítő körülmények miatt lehetőséget látott a feltételes szabadság legkorábbi időpontjának megállapítására.

[13] Az elsőfokú ítélet egyéb rendelkezéseit törvényesnek tartotta, egyúttal indítványozta a vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől letartóztatásban töltött idő beszámítását is.

[14] A védő a fellebbezésének indokolásában – és a nyilvános ülésen előadott perbeszédében is – a Be. 592. § (2) bekezdés a) és c) pontjára hivatkozással az elsőfokú ítélet tényállását részben megalapozatlannak tartotta, mert az hiányos és részben ellentétes az iratok tartalmával. Ezért az elsőfokú ítélet [16], [17], [18] és [21] bekezdéseinek helyesbítését, illetve kiegészítését, valamint a Be. 593. § (1) bekezdés b) pontja alapján mindezek folytán eltérő tényállás megállapítását indítványozta.

[15] Ennek eredményeként álláspontja szerint a vádlott a Btk. 22. § (1) és (2) bekezdés a) pont aa) és ac) alpontja szerinti úgynevezett szituációs jogos védelmi helyzetben cselekedett, amikor megszúrta a sértettet. Sérelmezte, hogy e körben a törvényszék nem tett eleget indokolási kötelezettségének. A nyilvános ülésen a védő kitért arra is, hogy az igazságügyi orvosszakértői vélemény alátámasztotta a vádlott vallomásának azon részét, hogy

a sértett a halálát megelőzően amfetamint fogyasztott, ami köztudomásúlag csökkenti az ítélőképességet és felfokozza az indulatot.

[16] Az elsőfokú ítélet [25] bekezdését – ellentétben a főügyészszéggel – megalapozottnak tartotta. Kifejtette, hogy a vádlott a jogos védelmi helyzetet követő pszichés állapotban úgy locsolta körbe a benzint és gyújtotta fel a házat, hogy a tőle elvárható figyelmet és körültekintést elmulasztotta, mert mindezeket megelőzően nem győződött meg arról, hogy a dulakodás közben a jogos védelmi helyzetben általa megszúrt és vérző, általa halottnak vélt sértett még életben van-e.

[17] Mindezek alapján – fenntartva az elsőfokú eljárásban előadott perbeszédében foglaltakat is – elsődlegesen azt indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a vádlott cselekményét a Btk. 160. § (4) bekezdése szerinti gondatlan emberölés vétségének minősítse.

[18] A büntetés kiszabása körében további enyhítő körülményként kérte figyelembe venni a jelentős időmúlást, azt, hogy a vádlott két éve áll büntetőeljárás hatálya alatt, úgy, hogy mindvégig letartóztatásban volt. Hivatkozott arra is, hogy a vádlottnak a cselekményre tett vallomása, valamint megbánása is enyhítő körülményként vehető figyelembe.

[19] A minősítés megváltoztatása (emberölés vétsége) folytán enyhítő körülmény a gondatlanság enyhébb formája. Ebben az esetben a büntetés lényeges enyhítését és fogház fokozat megállapítását indítványozta.

[20] A védő szerint mind az elsőfokú bírósággal egyező, mind az ügyészség által indítványozott minősítés esetén további enyhítő körülmény az eshetőleges szándék.

[21] Ezért fenntartotta azon álláspontját, hogy mind az elsőfokú bíróság, mind az ügyészség szerinti minősítés esetében indokolt a büntetés enyhítése azzal, hogy vagylagosan az elsőfokú ítélet helybenhagyására is indítványt tett.

[22] A vádlott a fellebbezési nyilvános ülésen továbbra is arra hivatkozva, hogy a cselekményt illetően „képszakadása van”, kifejezésre juttatta megbánását, egyúttal mindenben egyetértett a védője által előadottakkal.

[23] Az ítélőtábla az ügyészségnek a cselekmény eltérő minősítését és a büntetés súlyosítását célzó fellebbezését alaposnak, míg a védelmi fellebbezéseket alaptalanoknak tartotta.

[24] A fellebbezések irányára tekintettel a másodfokú bíróság a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése szerint eljárva, a fellebbezéssel sérelmezett ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt felülbíráta.

[25] Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok betartásával folytatta le, olyan eljárási szabályt nem sértett, amely az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését eredményezné.

[26] Észlelte azonban az ítéltábla, hogy a törvényszék bizonyítási eszközként figyelembe vette a vádlottról készült igazságügyi elmeorvosszakértői vélemény explorációs részét is (elsőfokú ítélet [69] bekezdés). Az elsőfokú bíróság ugyanezen bekezdésben maga is utalt rá, hogy a szakértői vélemény ezen része bizonyítékként nem értékelhető. A másodfokú bíróság a Be. 196. § (3) bekezdése alapján a vádlottnak a szakértők előtt az ügyre vonatkozóan tett nyilatkozatát a bizonyítékok közül kirekesztette. Ezzel nem vált az elsőfokú ítélet megalapozatlanná, hiszen az elsőfokú ítélet [70] bekezdésében a törvényszék foglalkozott azzal, hogy a vádlottnak az emlékezetkiesésre hivatkozó védekezése miért nem fogadható el. Helyesen utalt arra, hogy a vádlott a sértett megszurását követően céltudatosan, logikusan cselekedett, az elkövetéskori tudatállapotára levont következtetést a szakértői vélemény is alátámasztotta.

[27] A védő a fellebbezése indokolásában hivatkozott arra, hogy fenntartja a perbeszédében előadottakat is. Ebben vetette fel, hogy a nyomozás során sérült a terheltnek a védekezéshez, a hatékony védelemhez való joga, ezért az előkészítő ülésen indítványozta a terhelt nyomozati vallomásainak kirekesztését a bizonyítékok köréből.

[28] Nem sértett eljárási szabályt az elsőfokú bíróság, amikor a vádlott nyomozás során tett vallomásait bizonyítékként értékelte. Utóbb ezt a védő sem kifogásolta, de – a már leírtakon túl – fenntartotta azon álláspontját, miszerint a helyszíni kihallgatáskor a védő távolléte, a gyanúsítás tárgya és a hivatalos személyek nagy száma miatt a vádlott egyfajta presszió alatt érezhette magát.

[29] Az iratok szerint a nyomozás során a terhelti figyelmeztetés a büntetőeljárás törvény szabályainak megfelelően megtörtént. A terhelt legelső gyanúsított ki hallgatásakor a kirendelt védő jelen volt, a jegyzőkönyv szerint a védő és a gyanúsított részére a nyomozó hatóság konzultációs lehetőséget is biztosított. A Be. nem írja elő, hogy a védő a nyomozás során valamennyi eljárási cselekményen jelen legyen, így a távollétében lefolytatott helyszíni kihallgatáson tett terhelti vallomás is bizonyítékként figyelembe vehető. Ennek kép- és hangfelvételét az elsőfokú bíróság a tárgyaláson lejátszotta, és az kétségkívül cáfolta, hogy a hatóság bármiféle nyomást gyakorolt volna a terheltre. Az adott szituáció szükségképpen idegességet, feszültséget, akár félelmet is kiválthat az eljárás alá vontból, de ezt nem feltétlenül a védő távolléte váltja ki a terheltből. A tárgyaláson lejátszott felvételre a védelem nem tett észrevételt (elsőfokú iratok 19. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 6. oldal első bekezdés). Mindezek alapján a nyomozás a büntetőeljárás törvényeknek megfelelően zajlott. Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy ezért nincs törvényes ok a gyanúsított vallomások kirekesztésére. Azt is helyesen állapította meg, hogy a vádlott az írásban tett vallomásában lényegében visszatért legelső gyanúsított vallomáshoz (elsőfokú iratok 19. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv melléklete).

[30] Osztotta az ítéltábla az ügyészség azon álláspontját, hogy az elsőfokú ítélet tényállása részben megalapozatlan, mert az elsőfokú bíróság a tényállást hiányosan állapította

meg, illetve a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett [Be. 592. § (1) bekezdés a) és d) pontja].

[31] Ezt a részbeni megalapozatlanságot a másodfokú bíróság a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja szerint eljárva küszöbölte ki.

[32] Az ítéltábla az elsőfokú ítélet [2] bekezdését a vádlott személyi körülményeire, illetve korábbi büntetéseire vonatkozó tények, adatok megállapításának tekintette. A Be. 561. § (3) bekezdés b) és c) pontjaira tekintettel ezek nem képezik a történeti tényállás részét.

[33] Ugyanezen bekezdésből mellőzte annak megállapítását, hogy vádlottnak „tartozása nincs. Rendszeres orvosi kezelést igénylő betegségben nem szenved”. (A személyi körülményeket illetően a büntetés kiszabásánál annak lehet jelentősége, ha az adott ügy vádlottjának nagy összegű tartozása van, vagy valamilyen betegségben szenved, esetleges rendszeres orvosi ellenőrzésre, kezelésre szorul.)

[34] A vádlott fellebbezési tárgyaláson tett nyilatkozata alapján ugyanezen bekezdést kiegészítette azzal, hogy a vádlott gyermeke 2019. március 5. napján született.

[35] *Mellőzte az elsőfokú ítélet*

[36] [7] bekezdés második mondatát, mert az a szakértői véleménynek feltételezésen alapuló megállapítása volt, a tényállásban pedig tényeket kell megállapítani;

[37] [10] bekezdéséből a vádlott és a sértett életkorának években és hónapokban történő megadását. Ez a vádlott esetében szükségtelen, mert az elsőfokú ítélet rendelkező része tartalmazza a pontos születési dátumot. A sértett esetében ehelyett az ítéltábla a tényállásban azt rögzítette, hogy a sértett 2002. május 9. napján született;

[38] [17] bekezdéséből a „tipikus védekezési sérülései voltak” szövegrészt és

[39] [18] bekezdéséből az „akaratlagos” jelzöt (ezek ugyanis olyan következtetések, amelyek a jogi indokolásba tartoznak);

[40] [20] bekezdés utolsó két mondatát és helyette azt állapította meg, hogy: nem kizárt, hogy azonnali orvosi ellátás esetén a sértett élete megmenthető lett volna;

[41] [21] bekezdéséből az „(égésgyorsító anyag)” kifejezést, amit a jogi indokolásba utalt;

[42] [25] bekezdését, mert az ott írtaknak a vádlott büntető jogi felelősségének megállapítása és a cselekmény minősítése szempontjából – a később kifejtendők miatt – nincs jelentősége.

[43] *Kiegészítette az elsőfokú ítélet*

[44] [17] bekezdését azzal, hogy a vádlott bal karján lévő három rendbeli hámkarcolásos sérülés az eszköz elmozdulása miatt két rendbeli erőbehatásra is létrejöhetett;

[45] [19] bekezdésének második mondatát „a tüdő lebenyének mintegy 6 centiméternél végződött” mondatrész *helyett* a következőkkel: (A szűrcsatorna) felülről lefelé haladva a tüdő felső csúcsától 3 cm-re 1,8 cm szélességű sérülést okozva a tüdő állományában mintegy 6 cm mélységben vakon végződött;

[46] [21] bekezdését azzal, hogy a vádlott ismeretlen okból magához vette a sértett mobiltelefonját.

[47] *Helyesbítette az elsőfokú ítélet*

[48] [18] bekezdését akként, hogy a vádlott a sértett háta *mögött*, de legfeljebb a sértett mögött-mellett helyezkedett el;

[49] [27] és [40] bekezdését azzal, hogy a szakértő neve helyesen: szakértő neve.

[50] Az előbbi kiegészítésekkel és helyesbítésekkel az elsőfokú bíróság ítélete megalapozott, és az irányadó volt a másodfokú felülbírálat során.

[51] Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat kellő körültekintéssel, alaposággal mérlegelte. Az előzőekben az ítéltábla már rámutatott, hogy a vádlottnak az eljárás során tett vallomásai bizonyítékként felhasználhatóak voltak. Az elsőfokú bíróság a tényállást lényegében a vádlott vallomására alapította.

[52] Az előzőekben írt kiegészítésekkel és helyesbítésekkel irányadónak tekintett és döntően a vádlott vallomásán alapuló tényállást több tanú vallomása, igazságügyi szakértői vélemények, a szakértők tárgyaláson tett nyilatkozata és a tűzoltással kapcsolatos jegyzőkönyv is alátámasztotta. Ezek alapján tényként volt megállapítható, hogy a vádlott az elkövetéskor ittas volt, a szűrást követően a sértett még legalább tizenöt-harminc percig élt, és élt akkor is, amikor a tűz keletkezett, a vádlott a tűzgyújtáshoz égésgyorsítóként benzint használt, amelyből a nappaliban (ahol a sértett is volt) nagy mennyiséget szétlocsolt. A vádlott és a sértett közötti dulakodást alátámasztották a vádlott kezein lévő sérülések, amelyeket a szakértő védekezési jellegűeknek véleményezett. A vádlott vallomásának azon részét, hogy a sértett a dulakodást megelőzően drogot fogyasztott, szintén szakértői vélemény erősített meg.

[53] Az elsőfokú bíróság a vádlott által használt eszközből, a bántalmazott testtájékából, a sérülés helyéből, jellegéből helyesen vonta le azt a következtetést, hogy a vádlott eshetőleges szándéka átfogta azt, hogy cselekménye következtében a sértett meg is

halhat, de eziránt közömbös maradt. Tény, hogy az elkövetés eszköze utóbb nem került elő, de az a szúrcsatorna hosszára is figyelemmel, az élet kioltására mindenképp alkalmas volt.

[54] A másodfokú bíróság abban is osztotta a törvényszék álláspontját, hogy a sértett megszúrásakor a vádlott már nem volt jogos védelmi helyzetben (elsőfokú ítélet [62] – [71] bekezdései).

[55] Indokolása – és ennyiben igaza van a védőnek – tartalmilag jogszabályi megjelölés nélkül, a Btk. 22. § (1) bekezdésére vonatkozik, és nem tér ki a védő által hivatkozott úgynevezett szituációs jogos védelem [Btk. 22. § (2) bekezdés a) pont aa) és ac) alpontja] vizsgálatára.

[56] Ezért e körben az ítéltábla kiegészítette az elsőfokú ítélet indokolását a következőkkel:

[57] A védő által hivatkozott jogi szabályozás törvényi vélelmet állít fel a jogos védelem azon esetére, ha a jogtalan támadást személy ellen éjjel, felfegyverkezve követik el. A 4/2013. Büntető jogegységi határozat 2. pontja alapján a Btk. 22. § (2) bekezdése szerinti szituációs jogos védelem csak abban az esetben állapítható meg, ha a Btk. 22. § (1) bekezdése szerinti jogos védelem általános kritériumai *mellett* a Btk. 22. § (2) bekezdésében írt egyéb kritériumok is fennállnak.

[58] Az irányadó tényállás lényeges eleme, hogy a sértettet a hátán (lényegében annak közepén) érte a szúrás. A vádlott vallomásán alapul azon ténymegállapítás, hogy a kést a sértettől elvette és azzal szúrta meg, azaz a szúrás elszenvedésekor a sértett eszkiötelen volt, nem támadott és a vádlott sem hivatkozott arra, hogy további támadástól tartott. Ezért a védő által hivatkozott szituációs jogos védelem törvényi feltételei a sértett megszúrásakor már nem álltak fenn.

[59] Osztotta az ítéltábla a fellebbviteli főügyészség álláspontját, hogy a vádlott a jogos védelmi helyzetet időbelileg lépte túl. A már hivatkozott bekezdésekben a törvényszék – megint csak – jogszabályi hivatkozás nélkül, de helyes logikai okfejtéssel, tényadatokat is megjelölve mutatott rá arra, hogy a vádlott javára az erős felindulásban elkövetett emberölés Btk. 161. §-ában írt törvényi feltételei nem állapíthatók meg. Az általa kifejtettekkel az ítéltábla egyetértett. A jogtalan támadás miatti éplélektani alapon kialakult tudatbeszűkült állapot megállapítása nem szakértői feladat, hanem a bírói mérlegelés körébe tartozik.

[60] Tévedett azonban az elsőfokú bíróság, amikor arra tekintettel nem állapította meg a különös kegyetlenséggel elkövetést, hogy az nem volt kétséget kizáróan bizonyítható, hogy a vádlott a tűzgyújtáskor észlelte, tudta azt, hogy a sértett még életben van, nem halt meg, illetve, hogy a sértett még eszméleténél volt-e.

[61] Az ítéltábla nem osztotta azt az ügyészi és védői álláspontot, miszerint a vádlottnak e vonatkozásban meggyőződési kötelezettsége lett volna, hiszen ez az előzmények ismeretében tőle nem várható el.

[62] A különös kegyetlenséggel elkövetés, mint minősítő körülmény megállapítása tekintetében az elsőfokú bíróság indokolása helyesbítésre szorult.

[63] A minősítő körülmény megállapítása szempontjából annak van jelentősége, hogy olyan körülmény nem merült fel, amelyből nyilvánvaló, egyértelmű lett volna a sértett halála (például a fej elválik a törzstől).

[64] Ellenkezőleg: a szúrás követően – a vádlott vallomása szerint – a sértett felkiáltott, leült az ágyra, a vádlott látta, hogy folyamatosan erejét veszti. Az igazságügyi orvosszakértői vélemény szerint a sértett a szúrás követően még legalább tizenöt-harminc percig élt. Annak nincs jelentősége, hogy a sértettnél mikor következett be az eszméletvesztés. A szakvélemény alapján tény, hogy a sértett még életben volt, amikor a vádlott az ingatlant rágyújtotta.

[65] Mindezekből az a következtetés vonható le, hogy a vádlott közömbös volt aziránt, hogy a testvére akár tűzhalált is szenvedhet. A különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés eshetőleges szándékkal is megvalósítható. Köztudomású, hogy a tűzhalál az átlagosat lényegesen meghaladó szenvedéssel jár. A vádlott tudata tehát átfogta azt, hogy az általa korábban megszárt sértett a tűz meggyújtása következtében meghalhat, de eziránt közömbös maradt, így az élet elleni cselekmény második mozzanatát is eshetőleges szándékkal követte el.

[66] A vádlott eshetőleges szándéka a kétmozzanatú élet elleni cselekmény mindkét szakaszában megállapítható. Az igazságügyi orvosszakértői vélemények és a szakértők nyilatkozata alapján a szúrási cselekmény önmagában is (ellátatlanság esetén) alkalmas volt a halálos eredmény előidézésére. Ahhoz kétség sem fér, hogy a vádlott testi sérülésre irányuló egyenes szándékkal bántalmazta a sértettet. Azt pedig az előzőekben már kifejtette az ítéltábla, hogy a használt eszközből, a szúrás helyéből, jellegéből a vádlotti tudattartalomra az a következtetés vonható le, hogy az átfogta a halálos eredmény bekövetkeztének a lehetőségét, de eziránt közömbös volt. Épp a bűnösség ezen fajtájára tekintettel nem volt elvárható a vádlottól az, hogy a tűz meggyújtása előtt meggyőződjék a sértett állapotáról. Az ölési cselekmény második szakaszában is eshetőleges szándékkal cselekedett, amikor mit sem törődve azzal, hogy a sértett a tűzben meghalhat, rágyújtotta az ingatlant. A gondatlan emberölés esetében az elkövető gondatlansága vonatkozhat magára a cselekményre, a cselekménnyel meginduló okozati összefüggésre, vagy annak a halállal kapcsolatos eredményére is. A kifejtettek alapján azonban a vádlott egyetlen részecselekménye tekintetében sem állapítható meg a gondatlansága, ezért cselekménye nem minősülhet a védő által indítványozott a Btk. 160. § (4) bekezdése szerinti emberölés vétségének.

[67] Mindezek alapján az ítéltábla a vádlott cselekményét a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés d) pontja szerint minősülő emberölés büntetettének minősítette (különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés).

[68] Az tényként volt megállapítható, hogy a vádlott a sértett mobil telefonját magával vitte. Ebből azonban a vádlott szándékára (eltulajdonítás, segítségkérés

megakadályozása) egyértelmű következtetést nem lehetett levonni. Ezért az ítéltábla csak azt állapította meg, hogy a telefont ismeretlen okból vitte el.

[69] Az ítéltábla a Btk. 2. §-a alapján vizsgálta, hogy a vádlott számára az elkövetéskor, vagy az elbíráláskor hatályos büntető anyagi jogi szabályok alkalmazása biztosít kedvezőbb elbírálást.

[70] Az elbíráláskor (2020. november 5. napjától) hatályos Btk. 38. § (4) bekezdés e) pont eb) alpontja szerint nem bocsátható feltételes szabadságra, akit tettesként emberölés [160. § (1) és (2) bekezdés] miatt ítétek végrehajtandó szabadságvesztésre. A Btk. 38. § (5) bekezdés b) pontja alapján nem bocsátható feltételes szabadságra az sem, akit a hozzátartozója sérelmére elkövetett nyolc évi vagy ennél súlyosabb szabadságvesztéssel fenyegetett személy elleni erőszakos bűncselekmény miatt ítétek végrehajtandó szabadságvesztésre. A Btk. 459. § (1) bekezdés 26. pont c) pontja alapján személy elleni erőszakos bűncselekménynek minősül a Btk. 160. § (2) bekezdése szerinti emberölés büntette is.

[71] Mindezekre tekintettel a vádlottra a főszabályként egyébként is alkalmazandó, elkövetéskori Btk. rendelkezései a kedvezőbbek, ezért az ítéltábla azt alkalmazta.

[72] A Btk. 160. § (2) bekezdés d) pontja szerinti emberölés büntettének büntetési tétele tíz évtől húsz évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés. A határozott ideig tartó szabadságvesztés Btk. 80. § (2) bekezdése szerinti középértéke tizenöt év.

[73] A büntetés kiszabásánál irányadó körülmények – a minősítés megváltoztatása miatt is – helyesbítésre szorultak.

[74] Az ítéltábla mellőzte súlyosító körülményként értékelni azt, hogy ha jogilag nem is, emberileg, erkölcsileg elvárható lett volna a vádlott részéről a kitérés, ilyen kitérés kötelezettség ugyanis a vádlottat nem terhelte. A minősítés megváltoztatására figyelemmel mellőzte az ítéltábla súlyosító körülményként figyelembe venni a vádlott kegyeletsértő magatartását, a testvére holttestének megsemmisítését.

[75] Az ítéltábla további enyhítő körülményként vette figyelembe a vádlott megbánását és az időmúlást, bár ennek súlya a bűncselekmény büntetési tételében is kifejezésre jutó kiemelkedő társadalomra veszélyessége miatt csekély. Az eshetőleges szándékot nem értékelte enyhítő körülményként, mert a cselekmény több mozzanatból állt, ez pedig a kitartó elkövetésre utalt.

[76] Az ítéltábla a vádlott elkövetéskori életkorára, a sértetti közrehatásra, illetve az egyéb enyhítő körülményekre tekintettel nem tartotta indokoltnak életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabását.

[77] Ugyanakkor a minősítés megváltoztatására, a súlyosító körülmények nyomatakára figyelemmel az elsőfokú bíróság által kiszabott szabadságvesztés (ami a

minősített emberölés esetében a törvényi minimummal megegyező) súlyosítása vált indokolttá. A kétmozzanatú élet elleni bűn- cselekményt a vádlott a testvére sérelmére követte el. Már az első részcselekménye is (a szúrás) alkalmas volt arra, hogy a sértett halála bekövetkezzék. A vádlott kitartó szándékára utal, hogy ezt követően benzint locsolt szét az ingatlanban és azt meggyújtotta. Nem törődött azzal, hogy ily módon a testvérét a halálos eredmény egyik legfájdalmasabb módjának, a tűzhalálnak teszi ki. Mindezek alapján az ítéltábla a középértéket meghaladó 16 évre súlyosította a vádlott szabadságvesztésének tartamát.

[78] A szabadságvesztés végrehajtási fokozata a Btk. 37. § a) pont ad) alpontja alapján fegyház.

[79] A bűncselekmény jellegére, elkövetési körülményeire, valamint a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyességre tekintettel az elsőfokú bíróság a törvénynek megfelelően járt el, amikor a vádlottat a közügyek gyakorlásától is eltiltotta. Annak tartamát az előbb felsorolt körülmények miatt – helyesen – a törvényi maximumban állapította meg.

[80] A vádlott fellebbezési nyilvános ülésen tett nyilatkozata, továbbá a rendelkezésre álló iratok alapján a 13. tételszám alatti bankkártya kétségkívül a vádlott édesapjának, egyéb érdekelt nevenak a birtokában volt, ezért az erre vonatkozó rendelkezést az ítéltábla megváltoztatta, és a bankkártyát egyéb érdekelt nevenak rendelte kiadni a Be. 321. § (1) bekezdése alapján.

[81] Az elsőfokú bíróság egyéb rendelkezései törvényesek.

[82] A kifejtettekből következik, hogy az ítéltábla az ügyészség fellebbezését ítélte a már kifejtettek szerint alaposnak, az elsőfokú ítéletet hivatalból felülbírálván, a Be. 606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, egyebekben a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta azzal, hogy helyesbítette a 19. tételszám alatt nyilvántartott kés KBR azonosítóját.

[83] A vádlott fellebbezési nyilvános ülésen tett nyilatkozata alapján megállapította, hogy a vádlott román-magyar állampolgár.

[84] A vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a másodfokú ügydöntő határozat meghozataláig letartóztatásban töltött időt az ítéltábla a kiszabott szabadságvesztésbe a Btk. 92. § (1) és (2) bekezdése alapján számította be.

[85] Az ítélet ellen a Be. 615. § (1) és (2) bekezdése alapján fellebbezésnek nincs helye.

Szeged, 2022. február 16.

Dr. Benedek Tibor sk.

Dr. Cserhádi Ágota sk.

Sefta Márta dr. sk.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Szegedi Ítéltábla Bf.I.571/2021/13. számú ítélete és a Szegedi Törvényszék 9.B.80/2021/27. számú ítéletének jelen ítélettel meg nem változtatott része a mai napon jogerős.

Szeged, 2022. február 16.

Dr. Benedek Tibor sk.

a tanács elnöke